

מסרים לכל...

בס"ד, עלון # 113
שמות – התשע"ז

בעריכת הרב נחום גמליאל

לקח מהפרשה,

'ותרד בת פרעה לרוחץ על היאור' (ני כו')

"כשנגעה בו פרחה בגופה צרעת. אמרה, אין זה אלא בן אלוקי" (אור החיים הקדוש) נמצא שהצרעת שבאה על בת פרעה לא הייתה כעונש, כי אם להטיב עמה לעד כדי שעל ידי זה תראה את כוח הילד ותצילהו והצלה זו תהיה לה כהטבה עולמית.

דברים אלה – שאדם נקלע לצרה חלילה וחושב שהיא לרעתו, עד שמתברר לו בוודאות שהכול היה לטובה ורק לטובה, מתרחשים לנגד עיניו יום יום ושעה שעה. אחד מגדולי מחזירי התשובה בצפון הארץ סיפר על מנהל בכיר במפעל מסוים שקיבל לביתו מכתב פיטורין המפעל אמנם היה בקשיים כלכליים, אבל איש לא שיער שדווקא הוא שצבר וותק של שנים רבות ועומד בראש אחת המחלקות החשובות יפוטר. שורת ההיגיון והצדק אמרה שלפניו יש לפטר עשרות עובדים אחרים עם הרבה פחות וותק ועם הרבה פחות כישורים. הוא ניסה להיאבק בגזרה שניחתה עליו בכל דרך אפשרית, כולל דרך וועד העובדים שהיה לצידו, ולמרות זאת לא הצליח להניא את ההנהלה מביצוע ההחלטה. הדבר כל כך חרה לו עד שגם לאחר פיטוריו בפועל המשיך במאבקו הנמרץ וסירב לקבל את הפיצויים המוגדלים שהוצעו לו.

יום אחד הזדמן להרצאה של המחזיר בתשובה ונושא ההרצאה היה השגחה פרטית. במהלך ההרצאה שמע ש'כל מאי דעביד רחמנא לטב עביד' (כל מה שה' עושה הכול לטובה) בסיום ההרצאה ניגש למרצה ושטח בפניו את סיפורו המכאיב. לאחר שהרב שמע את הסיפור אמר למנהל: "שמע לעצתי אם עשית כל שביכולתך וההנהלה עדיין מסרבת, אות ברור הוא שזהו רצון הבורא יתברך ואם כן הרי כפי ששמעת בהרצאה בוודאי גם הפיטורין לטובתך למרות שאינך מבין כיצד ייתכן דבר כזה, לכן הרפה מהעניין והתפלל לראות בישועת ה'".

כיוון שלא הייתה לו כל דרך אחרת לפתרון הבעיה עשה האיש כדברי הרב. ולאחר שהודיע להנהלת המפעל על הסכמתו לפיטורין קיבל פיצויים גבוהים מאוד. לאחר כמה שבועות הוא מתדפק על דלת ביתו של המרצה ומספר לו בהתרגשות מרובה על ההשגחה הפרטית שאפפה אותו מכל צד: 'גם אם אתה עצמך הרצת על נושא השגחה פרטית אין לך מושג באיזו מידה סייע הקדוש ברוך הוא בידי, אמר.

האיש סיפר ששבועיים לאחר שקיבל את הפיצויים הגבוהים, קיבל... התקף לב חמור. חייו ניצלו בנס אולם עכשו גם אם היה רוצה להמשיך לעבוד לא היה באפשרותו לעשות זאת.

הקב"ה צפה מראש שאני אמור לחלות בליבי ולא אהיה מסוגל עוד לעבוד ולכן הביא את ההנהלה לפטרני זמן מה קודם לכן כדי שאקבל פיצויי פיטורין גבוהים. אם לא היו מפטרים אותי והייתי ממשיך לעבוד כרגיל הייתי נאלץ לעזוב את העבודה בשל התקף הלב ואז הפיצויים היו נמוכים בהרבה לעומת מה שקיבלתי בעקבו הפיטורין שהיו ביזמת המפעל. הרי זה נס משמים סיים האיש את סיפורו תוך ציון העובדה שבכספי הפיצויים שקיבל רכש שלוש דירות עבור ילדיו...

הרי לנו סיפור נוסף אותו שמענו ממקור ראשון מנו אפשר להיווכח בבירור עד כמה האדם עני בדעת ואין לו כל אפשרות לצפות למרחוק ולדעת מה יקרה ברגע הבא. רק מי שמצוי למעלה למעלה החכם מכל חכם שבידו המשקפת הגדולה ביותר יכול להשקיף ולדעת מה טוב לאדם עלי אדמות, ומה יביא לו את האושר האמיתי. (עפ"י עלינו לשבח)

פינת החלכה

טחינה בשבת / המשך

א: מלאכת טוחן כוללת בתוכה מלבד טחינת מוצרים גם קציצת דבר לחלקים קטנים, מעיכה, כתישה, ריסוק, וכל אופן אחר של הקטנת דבר לחלקים קטנים.

ב: מלאכת טוחן קיימת גם במוצרים שאינם אוכל.

ג: אסור להשתמש בשבת בכל המכשירים המיועדים לטחינה או ריסוק, כגון: מטחנה, מכתשת, מגרדת, מכשיר לקציצת ירקות לסלט, מכשיר לקציצת בצל וכדו' גם כשמשתמשים במכשיר לקצוץ דבר שאין בו מלאכת טוחן.

ד: מותר להשתמש בשבת בסכין חותך ביצים שיש בו שורה של להבים הרחוקים זה מזה המותקנים במסגרת דמוית ביציה, וכשלוחצים את הלהבים על הביצה היא נחתכת לפרוסות.

ה: אין איסור של מלאכת טוחן בדבר שנטחן כבר לפני שבת, מותר לפורר בשבת לחם מצה וביסקוויטים, בתנאי שלא עושים זאת במגרדת או בכלי אחר המיועד לטחינה.

חכמת חיים: שפיות: היכולת לראות את עצמך כפי שאחרים רואים אותך. (מהספר שמחלה) שבת שלום!

אין לי חברים / חלק ב'

בשבוע שעבר הגדרנו מהי דחייה חברתית, השבוע נכתוב מהם הגורמים לדחייה.

ישנם כמה גורמים, חלקם משמיים, וחלקם האחר תלוי בילד ובהורים. מראה יוצא דופן או מום חריג של ילד, יכול להיות הטריגר. ילד שמן במיוחד, גבוה במיוחד, מדבר מהאף, או בעל מום בולט אחר, ילד חסר ביטחון שמשדר זאת, ילד חלש במיוחד בלימודים או להיפך, ילד גאון במיוחד, או ילד עם בעיות לא מטופלות של קשב וריכוז, עלולים להפוך אותו ל'קרוב הכיתה'.

ישנם ילדים הסובלים מקשיים רגשיים או התנהגותיים מחוסר הבנה של מצבים חברתיים ומקושי לתרגם את התנהגות הסובב באופן הנאמן למציאות (ילד שלא צוחק מבדיחות או לא מגלה הזדהות כששומע על טרגדיה).

לפעמים הגורם אינו משמיים: ילד שמגיע מוזנח לבית הספר, או עם ריח לא נעים, (בעבר נתקלתי בילד שהוריו הסיקו את הבית בעצים רטובים, וזה גרם לריח מאוד לא נעים בבגדיו... לא נעים להיזכר). כל הדברים האלו עלולים לגרום לילד להיות דחוי.

שבת שלום, שושנה.

"וימת מלך מצרים ויאנחו..."

יכל זמן שפרעה היה חי אסור היה להם לבכות ולהיאנח על גורלם המר העבדים היו צריכים להראות פנים שוחקות... אבל כשמת פרעה כל מצרים בכתה על מותו, אז 'ויאנחו בני ישראל', השתמשו בהזדמנות להיאנח על ייסוריהם, ולשפוך את מרי ליבם. כלפי חוץ זו הייתה זאת כביכול בכייה על המלך שמת... (שער השמים)

סיפור לשבת

המסווה הוסר

המשפילים התאמצו לפרץ לעולם הישיבות ולומדי התורה. מברליו שבגרמניה, שלחו שליחים לכל קהלות ישראל בפולין, בגליציה, בליטא, ברוסיה ובאוקראינה. המשימה הייתה להשתלב בתוך הקהלות, ולהשפיע עליהן מבפנים. על-פי-רב נראו המשפילים בהופעתם כיהודים נאי-שמים, המדקדקים במצוות קלות פחמורות. בקהלות רבות אכן הצליחו ללכד בראשיתם צעירים רבים. הם היו משכנעים את ההורים לשלח את בניהם לישיבות בחוץ-לארץ בפניכול. בפעל אלה היו בתי-ספר של המשפילים.

שמעון - אחד הפעילים שהתגורר בוילנה - נחשב תלמיד-חכם ונהיה מכבד מאוד בחוג המתנגדים. הוא הצטיין בתורת הדקדוק. באותה עת נצא-לאור סדור התפלה המדויק של רבנו הזקן, רבי שניאור-זלמן מליאדי. שמעון הרבה לשבח את הנסח המדקדק, וגם בכך קנה את לב החסידים. שנים אחדות פעל בתחפוז רב ובהסנאה משלמת בקרב צעירי וילנה. יום אחד החליטו ראשי המשפילים לשגר לליאוזנה, מקום שבתו של רבי שניאור-זלמן. הם התקשו לחדר לתוך קהלות החסידים בליטא. וקוו כי יקל עליהם לעשות זאת אם ייטיבו לעמד על אפי מנהיגים ועל דרכי התנהלותם של חיי הקהלות. המשימה הטלה על שמעון, במחשבה שיוכל לקנות את לבו של רבי שניאור-זלמן בשיחה מלמדת על הסדור שהתקין.

על תוצאות בקורו דחם שמעון לחבריו בגרמניה. מכתבו נתגלה, וכך נודעו פרטי המעשה. כשהגיע שמעון לליאוזנה התקבל ליחידותי אצל רבי שניאור-זלמן. כשנכנס שמעון לחדר הרבי נפל עליו פחד. הרבי הביט בו בעיניים חודרות ושאל בקולו הרם, "מה רצונך?". שמעון מהר להתעשת וענה: "אני מלמד תינוקות מנאמוט. אני לומד עם תלמידי על-פי כללי הדקדוק. חברי חולקים על שיטתי ומקנטרים אותי על שאני מלמד גם את תורת הלשון. כשהבאתי ראיה מסדור התפלה החדש של הרבי, שהוא מדויק בתכלית הדיוק, נסתתמו טענותיהם. מבקש אני אפוא כתב-המלצה מהרבי, כי נכון נוהג אני וכי פדאי ורצוי ללמד את הילדים לפי תורת הלשון וכללי הדקדוק". רבי שניאור-זלמן עצם את עיניו והשעין את ראשו על זרועותיו. פעבר זמן פקח את עיניו ואמר: "אמת ויציב פי אמירת התפלה, ובמיוחד שמע-ישראל ושמונה-עשרה, צריכה להיות בזהירות גדולה לפי כללי הדקדוק, אך העסוק בדקדוק דורש זהירות גדולה עוד יותר. בהיכלי מעלה שוכנים היכל חכמת הדקדוק ו'היכל מגלי פנים בתורה שלא פהלכה' זה לצד זה. פידוע, בלינה שבה נשמת היהודי למעלה אל אותו היכל שאליו הייתה קשורה במשך היום. ולפעמים קורה שבמקום להכנס ל'היכל חכמת הדקדוק', תועה הנשמה ונכנסת להיכל הסמוך - 'היכל מגלי פנים בתורה שלא פהלכה'". לאחר שתיקה קצרה פנה הרבי אל שמעון ושאל: "ביצד אתה מפרש לתלמידך את הפסוק ו'יחדד יצחק חרדה גדולה עד מאד'?"

"אני מפרש להם כפרושו הראשון של רש"י - 'לשון תמיהה', ענה שמעון. "וימדוע אינך מוסיף להם גם את פרושו השני של רש"י, על יסוד דברי המדרש - 'ראה גיהנום פתוחה מתחתיו'?", שאל הרבי. "סבורני כי אין להלאות את מוחותיהם הצעירים והרפכים בדברי אגדה מפחידים על גיהנום, וכיוצא בזה", השיב שמעון. "אָהָה", אמר הרבי. "אם-כן אמר לי, מנין, לדעתך, שאב זאת המדרש, כי אמנם ראה יצחק גיהנום פתוחה מתחתיו של עשו?". לשאלה זו לא הייתה לשמעון תשובה. "אמר לך את התשובה", המשיך הרבי. "כשנכנס עשו אל אביו ואמר לו 'אני בנך בכרך עשו', זה היה דבר-שקר, שהלוא מכר את בכורתו ליצקב, ומעתה על-פי דין-תורה יעקב הוא הבכור. ומשום ששקר וכן משום שפפר בדין התורה, הייתה גיהנום פתוחה מתחתיו".

שוב עצם הרבי את עיניו והשעין ראשו בין זרועותיו. כך נמשך הדבר זמן-מה. אחר-כך פקח את עיניו, נטל בידו אחד משני הנרות שדלקו על שלחנו וקרבו אל פניו של שמעון, כמבקש לראותו טוב יותר. וכך אמר: "כשאדם בא מוילנה ואומר שהוא מנאמוט; כשאותו אדם מציג עצמו כמלמד תורה לתינוקות-של-בית-רבן, ובפעל הוא מעביר אותם למלך המשפלה - גיהנום פתוחה מתחתיו!"... מאותו יום נתגלה קלונו של שמעון ברבים ומעתה ידעו הפל להזהר מפניו. בעקבות זאת דבק בו הפנוי - 'שמעון הכופר', ואבדה יקלתו להוליד שבי צעירים תמימים. ("תורתך שעשועי")